

## SUOMEN SIKAYRITTÄJIEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2015

### JÄSENISTÖ, HALLINTO JA TOIMIHENKILÖT

Suomen Sikayrittäjien jäsenmäärä (31.12.2015) oli yhteensä 310. Jäsenmäärä pysyi ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna. Eronneiden (tuotannon lopettaneiden) tilalle tuli uusia jäseniä. Jäsenistön tuotanto on lähes 80 prosenttia koko Suomen sikatalouden tuotantomäärästä. Sikayrittäjien lisäksi jäsenenä on sika-alalla toimivia henkilöitä ja yhteisöjä.

Sääntömääräinen vuosikokous pidettiin (18.3.2015) Huittisissa, jossa yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin uudelleen Martin Ylikännö. Johtokuntaan kuuluivat vuonna 2015 puheenjohtajan lisäksi Jari Lahtinen (varapuheenjohtaja), Johan Backlund, Ari Hakkarainen (uutena vuosikokouksesta alkaen), Marko Iso-Tuisku, Juho Jääskeläinen (uutena vuosikokouksesta alkaen), Anja Kauppinen (vuosikokoukseen saakka), Vesa Kurikka-Oja, Lauri Kurtelius (vuosikokoukseen saakka), Johanna Laurila, Timo Pekkala (vuosikokoukseen saakka), Rita Wegelius, Arto Ylilampi ja Harri Äijö (uutena vuosikokouksesta alkaen). Johtokunta piti 4 virallista kokousta ja lisäksi osallistui aktiivisesti puhelimen ja sähköpostin välityksellä keskusteluun ajankohtaisista asioista, lausuntojen ja kannanottojen yms. valmisteluun.

Yhdistyksen toiminnanjohtajana toimi Ari Berg, jonka vastuulla oli yhdistyksen asioiden lisäksi projektien suunnittelu ja johtaminen sekä projektiyhteistyö muiden tahojen kanssa. Vuonna 2015 ei ollut yhdistyksen hallinnoimia omia hankkeita. Yhdistyksen kirjanpidosta vastasi Tilitoimisto Päivi Yli-Mattila Huittisista ja tilintarkastajana HTM Eeva-Maija Ylikoski Kankaanpäästä.

Vuosi 2015 oli Suomen Sikayrittäjien 10-vuotisjuhlavuosi, joka näkyi monipuolisesti toiminnassa. Juhlaseminaari järjestettiin vuosikokouksen yhteydessä Huittisissa. Puhujina mm. eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan puheenjohtaja Jari Leppä, johtaja Jaakko Kohtala (A-tuottajat) ja johtaja Veli-Matti Jäppilä (HKScan).

## TAVOITTEET JA TOIMINTA

Vuoden 2015 toiminta perustui vuosikokouksessa hyväksytyyn sääntöjen mukaiseen toimintasuunnitelmaan. Yhdistyksen tarkoituksena on toimia sika-alan yleisten edellytysten edistämiseksi ja kehittämiseksi, sekä olla tällä alalla toimivien henkilöiden ja yhteisöjen yhdistävänä verkostona. Toiminnan päätavoitteena oli kannattavan sikayrittäjyyden toimintaedellytysten turvaaminen Suomessa ja vuoden ykkösteemana markkinaedunvalvonta. Yhdistyksen tarkoituksen ja päätavoitteen saavuttamiseksi keskityttiin 10-vuotisjuhlavuotena seuraaviin toimenpiteisiin:

1. Vaikutettiin aktiivisesti sikataloutta koskevaan päätöksentekoon mm. seuraavasti:
  - Sikayrittäjien edustajat tapasivat ministeri Kimmo Tiilikaisen. Tapaamisessa vedottiin kotimaisen sianlihantuotannon toimintaedellytysten turvaamiseen ja keskusteltiin afrikkalaisen sikaruton leviämiskäytännöstä Suomeen sekä siihen liittyvistä varotoimenpiteistä. Vaikeassa taloudellisessa tilanteessa olevalle sika-alalle toivottiin pidempiä siirtymäaikoja uusien määräysten täytäntöönpanossa mm. karsinatilavaatimusten osalta 10 vuoden lisäaika. Lisäksi toivottiin ministerin vaikuttavan myönteisesti sianlihanviennin edistämiseen ja Kiinan viennin käynnistymiseen.
  - Tavattiin vuoden aikana useamman kerran eduskunnan maa- ja metsätalousvalokunnan puheenjohtaja Jari Leppä ja valiokuntavastaavia. Tapaamisissa keskusteltiin olemassa olevien sekä vireillä olevien lakien ja asetusten vaikutuksesta suomalaisen sianlihantuotannon kilpailukykyyn. Kansallisesti vaaditut tiukemmat määräykset pitäisi ottaa huomioon julkisissa hankinnoissa siten, että kilpailutuksessa pitäisi vaatia Suomen lainsäädännön edellyttämää tasoa.
  - Tiivistettiin yhteistyötä Maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Tavattiin kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio afrikkalaisen sikaruton ja muiden

ajankohtaisten asioiden merkeissä. Järjestettiin kansliapäällikön sikatilavierailu Tuittulan Pekoni Oy:öön. Osallistuttiin ministeriön järjestämiin tilaisuuksiin.

- vedottiin lihataloihin että tiloilla ja sika-alalla tehty mittava hyvinvointi- ja laatutyö pitäisi pystyä hyödyntämään kotimaisen sianlihan markkina-arvon nostamisessa. Keskusteltiin sopimustuotannon kehittämisestä.
- keskusteltiin tiiviisti eri viranomaisten; maa- ja metsätalousministeriön, Mavin, Eviran, AVI:en ja ELY:jen kanssa sikatalouteen liittyvistä asioista. Osallistuttiin alaan liittyvien lakien valmistelutyöhön ja annettiin lausuntoja. Lisäksi osallistuttiin valmiusharjoituksiin ja eri tilaisuuksiin.
- Sikayrittäjien, alan toimijoiden ja eri viranomaistahojen hyvä yhteistyö sai kansainvälistä tunnustusta. Komission FVO-arvionnin mukaan sikojen hyvinvointiin liittyvät asiat on hoidettu hyvin Suomessa. Osallistuttiin em. arviointiin liittyvään kuulemiseen. Sikayrittäjien hallinnoima Sikojen hyvinvoinnin edistäminen -tiedonvälityshanke todettiin keskeiseksi tekijäksi sikojen hyvinvoinnin edistämistyössä.

## 2. Tiivistettiin yhteistyötä sidosryhmien kanssa mm.

- lihatalojen kanssa keskusteltiin alan yhteisistä haasteista ja kannattavuuden parantamiskeinoista. Lihatalojen johdon tapaamisissa korostettiin mm. sopimustuotannon molemminpuolisesta pitkäjänteisestä sitovuudesta. Osallistuttiin eri lihatalojen tilaisuuksiin.
- ETT/Sikavan kanssa tiivistettiin yhteistyötä hankevalmistelussa ja tautiriskien tiedonvälityksessä. Afrikkalaisen sikaruton riskeistä järjestettiin tilaisuuksia metsästäjille ja tuottajille.
- Maatalouslomitukseen liittyvissä asioissa käytiin vuoropuhelua Melan kanssa mm. lomittajien sikojen keinosiemennykseen liittyen. Oltiin

yhteistyökumppanina mukana maatalouslomittajien valtakunnallisessa kilpailussa.

- lisättiin yhteistyötä oppilaitosten kanssa sika-alan opiskelun edistämiseksi pitämällä luentoja opiskelijoille sekä järjestämällä harjoittelupaikkoja.
- edistettiin eläinlääkäriopiskelijoiden sikalaharjoittelupaikkojen saamista.
- osallistuttiin keskeisten yhteistyötahojen kokouksiin ja tilaisuuksiin mm. Tuotantoeläinten hyvinvointi ry (TEH) kokoukset, Eläinten Terveys ry (ETT) Sikava ETU-asiantuntijakokoukset, Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintoviraston (AVI) lupa- ja valvontafoorumit, Sikastrategiakokoukset, MTK:n lihavaliokunnan kokous ja eri hankkeiden ohjausryhmien kokoukset.

3. Toimittiin alan asiantuntijoina mm. seuraavissa toimielimissä ja projekteissa:

ETU sika-asiantuntijaryhmä (Martin Ylikännö), Yliopiston WQ -tutkimushanke (Ari Berg), Yliopiston Wellfaredock -hanke (Martin Ylikännö), Yliopiston sikojen hengitystietutkimushanke (Martin Ylikännö), Yliopiston SowMonitors - tutkimushanke (Ari Berg), Sikasektorin kriisiryhmä (Martin Ylikännö ja Ari Berg), HAMK:n työnantajataitojen kehittämishanke (Ari Berg), MTT:n Reilu Sika -hanke (Ari Berg), MMM:n hyvinvointitutkiryhmä (Martin Ylikännö ja Ari Berg), Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintoviraston tilavalvonta- ja lupafoorumi (Ari Berg), Yliopiston Emakoiden tuotantokestävyysuhanke (Martin Ylikännö), Ministeriön valvonnan seurantar ryhmä (Martin Ylikännö, Timo Heikkilä ja Ari Berg) Luken sikatilojen talousuhanke (Martin Ylikännö), MMM:n kansallinen MRSA:n seurantar ryhmä (Martin Ylikännö) ja Eviran sikojen hyvinvointi toimenpideohjelman työryhmät (Martin Ylikännö ja Ari Berg).

#### 4. Järjestettiin ja/tai osallistuttiin mm. seuraaviin tilaisuuksiin:

- Sarka-messut ja sikaseminaari 30.-31.1.
- HKScanin Megajoulepäivä Loimaalla 10.2.
- Länsi- ja Sisä-Suomen AVI:n lupa- ja valvontafoorumi Närpiössä 10.2.
- Suomen Sikayrittäjien 10-vuotisjuhlaseminaari Huittisissa 18.3.
- MTK:n edunvalvontaseminaari Helsingissä 10.4.
- Farmari-näyttelyn tuotantoeläinten hyvinvointiseminaari Joensuussa 3.7.
- MTK:n lihavaliokunnan kesäkokous Turussa 12.8.
- Vegaani yhteiskunta -seminaari Vantaalla 8.9.
- Laatuvaluuseminaari Helsingissä 16.9.
- Länsi- ja Sisä-Suomen AVI:n lupa- ja valvontafoorumi Jalasjärvellä 29.9.  
Sikatalouteen tutustuminen Paula ja Vesa Kurikka-Ojan tilalla.
- Snellmanin tuottajapäivien sikaseminaari Pietarsaaressa 2.10.
- Uusi eläinsuojelulaki -seminaari Helsingissä 7.10.
- Tuotantoeläinten hyvinvointiyhdistyksen kokous Helsingissä 7.10.
- Helsingin Yliopiston eläinlääketieteen 70-vuotisjuhla Helsingissä 22.10.
- Eläinten hyvinvointikeskuksen seminaari Helsingissä 27.10.
- ELMA -messut Helsingissä 6-8.11.  
Sikayrittäjien sikaosastolla ASF-info ETT:n ja Eviran kanssa.
- ETL:n ASF -seminaari Helsingissä 11.11.
- MMM:n ASF -seminaari Helsingissä 16.11.

## 5. Hyödynnettiin hankerahoitusmahdollisuuksia tehokkaasti:

- Suomen Sikayrittäjien hallinnoiman (31.12.2014 päättyneen) Kaakkois-Suomen sikatalouden kehittämishankkeen (2010-2014) loppumaksatukset ja loppuraportoinnit hoidettiin hankesuunnitelman ja rahoituspäätöksen mukaisesti. Sikojen hyvinvoinnin edistäminen -tiedonvälityshanke päättyi jo 30.6.2014 ja sen hankkeen osalta kaikki maksatushakemukset ja loppuraportit tehtiin jo vuonna 2014. Molempien ELY-keskusten rahoittamien Suomen Sikayrittäjien hallinnoimien hankkeiden loppuraportit ovat yhdistyksen kotisivuilla ja hankearkisto toiminnanjohtajan toimistossa.

Käynnistettiin uuden ohjelmakauden hankevalmistelu sikayrittäjien ja sika-alan toimijoiden tarpeiden pohjalta. Taloudellisten ja tuotannollisten riskien hallintaan liittyen haettiin rahoitusta Riskienhallinta sikatilalla tiedonvälityshankkeelle. Hankkeelle ei myönnetty rahoitusta ja hankesuunnitelmaa työstettiin entistä enemmän painottaen tautiriskien hallintaa, johtuen vakavien sikatautien uhasta (esim. afrikkalainen sikarutto). Hankkeen suunnittelu jatkuu vuonna 2016.

Osallistuttiin yhteistyökumppaneiden hanketoimintaan ja uusien hankkeiden suunnitteluun. Olemme partnerina ja ohjausryhmän jäsenenä monessa sika-alan tutkimus- ja kehittämishankkeessa.

## 6. Annettiin tunnustusta:

- Vuoden Sikateko-palkinto julkaistiin Suomen Sikayrittäjien 10-vuotisjuhlaseminaarin yhteydessä Huittisissa 18.3. Huomionosoituksen sai sikayrittäjä Timo Heikkilä ansiokkaasta toiminnasta. Oman yrityksen kehittämisen ohella hän vaikuttaa aktiivisesti kansallisesti ja kansainvälisesti sika-alan ajankohtaisiin asioihin.

## 7. Tehostettiin tiedottamista:

- Vastattiin nopeasti tiedotusvälineiden esittämiin haastattelupyyntöihin ja esitettyihin kysymyksiin.
- Tehtiin juttuja lehtiin ja tiedotettiin ajankohtaisista asioista mahdollisimman laajasti.
- Kehitettiin kotisivuja palvelemaan entistä paremmin sisäistä ja ulkoista tiedottamista.
- Tiivistettiin yhteistyötä eri tiedotusvälineiden ja tahojen kanssa.
- Järjestettiin entistä enemmän tiedotustilaisuuksia ja haastatteluja käytännön olosuhteissa sikatiloilla.

## TALOUS

Suomen Sikayrittäjien toiminnan ja tehtävien huomattava lisääntyminen aiheuttaa haasteita yhdistyksen talouden hoidolle. Vuoden 2015 lopullinen tilinpäätös on 32.021,53 euroa alijäämäinen. Kulujen karsinnasta ja jäsenmaksutulojen kohtuullisesta toteutumisesta huolimatta tulos oli budjetoitua heikompi.

Aikaisempien vuosien tilinpäätökseen verrattuna projektitoiminnan päättyminen ja uusien hankkeiden käynnistymisen viivästyminen ohjelmakauden vaihtuessa vaikutti heikentävästi tulokseen. Hanketoiminnan päättymisen jälkeen osa sika-alan yleisistä tiedonvälitys- ja kehittämistehtävistä jäi yhdistyksen vastuulle, joka näkyi yhdistyksen menojen lisäyksenä. Taseen loppusumma on 13.395,26 euroa, omaa pääomaa yhteensä 11.911,60 euroa. Aikaisempina vuosina kertyneet ylijäämät mahdollistivat alijäämäisen tilinpäätöksen.

## JOHTOKUNTA